

קורס מבוא לתכנון וסטטוטוריקה

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

מזה כ- 100 שנים – קק"ל נוטעת יערות

בארץ ישראל ובמדינת ישראל

עד 1948 – ניטעו כ- 80,000 דונם,

מתוכם נטעה קק"ל – כ- 20,000 דונם.

חקיקה, הסכמים, החלטות – בעקבות

הפעילות.

חוק-יסוד: מקרקעי ישראל

- 1. איסור העברת בעלות –
- "מקרקעי ישראל, הם המקרקעין בישראל של המדינה, של רשות הפיתוח או של הקרן הקימת לישראל, הבעלות בהם לא תועבר, אם במכר ואם בדרך אחרת.
- 2. היתר על פי חוק –
- סעיף 1 לא יחול על סוגי מקרקעין וסוגי עסקאות שנקבעו לענין זה בחוק.
- 3. הגדרה –
- בחוק זה "מקרקעין" – קרקע, בתים, בנינים וכל דבר המחובר לקרקע חיבור קבע.

חוק מקרקעי ישראל

- הגדרת סוגי עסקות בהן מותרת העברת בעלות
- הגבלת עבירות לזרים
- העברת בעלות מקרקעי קק"ל – רק בהסכמת קק"ל

קק"ל ויערות

28.11.1961 – **כתב האמנה**

- עם תחילת חוק יסוד: מקרקעי ישראל – ניהול מקרקעי ישראל יבוצע ע"י המדינה.
- הקמת מינהל מקרקעי ישראל
- העיקרון – הקרקע אינה נמכרת אלא נמסרת בחכירה, לפי המדיניות שקובעת המועצה.
- אדמות קק"ל – ינוהלו בכפיפות לתזכיר ותקנון קק"ל.

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

- **אמנה** – המשך
- **הכשרת** מקרקעי ישראל **וייעורם** ירוכזו בידי הקרן הקימת לישראל שתקים לשם כך מינהל פיתוח קרקע.
- מפ"ק – יעסוק בפעולות הכשרה, פיתוח וייעור של מקרקעי ישראל בתורת סוכנם של בעליהם הרשומים.
- הוצאות – יחולו על הבעלים הרשומים של המקרקעין.
- סע' 19 – הסתיימה האמנה – יוחזר המצב ערב תחילתו של חוק יסוד: מקרקעי ישראל.

קק"ל ויערות – חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

• פקודת היערות

- הגדרות:
- "אדמת יער" פירושה כל אדמה הנטועה אילנות, אחד הגדלים בדרך הטבע ואחד הנטועים בידי אדם ;
- "פקיד היערות" פירושו כל פקיד שיתמנה מזמן לזמן מטעם השר להוציא לפועל כל מטרה ממטרות פקודה זו אם על ידי שיכנוהו בשמו או בשם משרתו ;
- "תוצרת יער" פירושה הדברים דלקמן כשהם נמצאים באדמת יער או כשהם מובאים משם –
קורות עץ, פחם עץ, שרף, נטף, גוטפרשה, שמן עצים, משחה טבעית, עשבים, מטפסים, עצי סכך, עלים, פירות, זרעים, שרשים, קליפת עץ, ליפים, קנים וכל חלקים אחרים או תוצרת מן האילנות והצמחים, כבול, שכבת האדמה העליונה ומחצבים, פרט למחצבים בגדר כל פקודה המסדירה את ענין ניצולם של מחצבים ;

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

פק' היערות – הגדרות (המשך):

- "אילן" פירוש אילנות בכל פרקי גידולם, דקלים, חזרן, שיחים, זרדים וגזעים;
- "אילן מוגן" – עץ זית, עץ חרוב או אילן המוגן לפי צו כאמור בסעיף 14 ;
- "העתקה" – עקירה של אילן מוגן או עץ בוגר משורשו ונטיעתו במקום אחר באופן שיבטיח את המשך צמיחתו;
- "כריתה" – חיתוך הגזע המרכזי של אילן מוגן או עץ בוגר בלא הותרת בדים, וכן כל פעולה הגורמת או העלולה לגרום למותו של אילן מוגן או עץ בוגר, לרבות ריסוס, הרעלה, הסרת קליפת העץ, שריפת העץ, חיתוך שורשיו או בנייה בתוך תחום קוטר צמרתו או עקירה, למעט עקירה במהלך העתקה ;

קק"ל ויערות – חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

- הגדרות (המשך):
- "עץ בוגר" – עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות, ולעניין עץ במגרש שייעודו בתכנית בת-תוקף הוא מגורים – קוטר גזעו הוא 20 סנטימטרים לפחות;
- "ערך", של אילן מוגן או עץ בוגר – שוויו של אילן מוגן או עץ בוגר, הנקבע, בין השאר, על פי מינו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו, ערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי;

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

פקודת היערות (המשך)

- לא יעשה אדם בעצמו ולא יגרום לאחר שיעשה ולא ירשה ביודעין לכל אדם שיעשה את אחד המעשים דלקמן בכל אזור שמור ליער אלא בהתאם לתנאי רשיון שניתן עפ"י פקודה זו, דהיינו –
  - (א) ליטול תוצרת יער;
  - (ב) לעקור אילן משרשו, לשרפו, להסיר את קליפתו או את עליו או להשחיתו בדרך אחרת;
  - (ג) להבעיר כל עשב או דשא או להבעיר אש מבלי לנקוט באמצעי זהירות מספיקים כדי למנוע את התפשטותה;
  - (ד) להעלות עשן, או להבעיר אש בכל חלק מחלקי האזור השמור ליער שהעשן או הבערת האש אסורים בו עפ"י צו מאת השר, או בזמן שהעישון או הבערת האש אסורים בהם;
  - (ה) לרעות בקר או לתת להן להכנס לגבול האזור השמור ליער;
  - (ו) לחפור או להבקיע או לחרוש את האדמה;
  - (ז) ...
  - (ח) לבנות כל סכר על פני כל נהר או לעצור באופן אחר את זרמו של כל נהר או נחל; או
  - (ט) לגור בכל אזור המיוחד ליערו להקים בו כל בנין.

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

פקודת היערות (המשך)

- 15. (א) "לא יכרות אדם אילן מוגן או עץ בוגר ולא יעתיקו וכן לא יוביל אדם אילן מוגן או עץ בוגר או חלק מהם, שלגביהם קבע השר כי הובלתם טעונה רישיון, והכל אלא אם כן קיבל תחילה רישיון לכך מפקיד היערות".
- 15א. (א) "לא ייתן פקיד היערות רישיון לכרות אילן מוגן או עץ בוגר, כאמור בסעיף 15(א), אלא לאחר ששקל, בין השאר, את תכלית הבקשה ואת מצבו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו וערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי של האילן המוגן או העץ הבוגר שלגביו מתבקש הרישיון כאמור, ונוכח כי אין להותירו במקומו או להעתיקו כאמור בסעיף קטן (ג).
- (ב) ברישיון כאמור בסעיף קטן (א), יקבע פקיד היערות בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לנטוע, במקום ובמועד שעליהם יורה, עץ או עצים אחרים במקום העץ הבוגר או האילן המוגן שייכרת, שערכם שווה לערך העץ הבוגר או האילן המוגן כאמור, כפי שחושב לפי סעיף קטן (ה)(1) (בסעיף זה – נטיעה חלופית); סבר פקיד היערות כי בשל תנאים סביבתיים או נסיבות מיוחדות לא ניתן לבצע נטיעה חלופית, יקבע בתנאי הרישיון כי על בעל הרישיון לשלם היטל כספי בשיעור ובאופן כפי שנקבע לפי הסעיף הקטן האמור ..."
- 15ב – כנ"ל לגבי העתקה.

קק"ל ויערות – חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

• החלטות מועצת מקרקעי ישראל

- פרק 4.18 לקובץ ההחלטות – הקצאת קרקע לקרן הקיימת לישראל
- 4.18.1 – מסירת קרקע לחזקת קק"ל לביצוע עבודות ייעור או לפעולות שמטרתן שמירה על הנוף והטבע, תהיה בהתאם לכתב האמנה שבין מ"י לקק"ל, לנוהלי רמ"י ולסע' 25(8) לתקנות חובת מכרזים:
- הענקת זכויות חזקה במקרקעין לקרן קיימת לישראל לביצוע עבודות ייעור, או לפעולות שמטרתן שמירה על הנוף והטבע
- הקרקע תישאר בחזקת קק"ל כל עוד היא משמשת למטרות ייעור.
- המטרה – לקבוע סדרי עבודה עם קק"ל "אשר מופקדת על ייעור מקרקעי ישראל מתוקף האמנה, לעניין שטחים מיוערים בפועל או מיועדים ליער, ושטחים שנמסרים לרשות קק"ל לצורכי ייעור, שטח חורש טבעי, שנמסרו ויימסרו לקק"ל.

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

- החלטת מועצת מקרקעי ישראל (המשך)
- הסכמים, בדמי חכירה סמליים – כשיש "תכנית" – רמ"י רשאית לחתום על הסכם חכירה ל-49 שנים
- כשאין תכנית – ייחתם הסכם הרשאה ל-5 שנים;
- **שימושים ציבוריים** – קק"ל תשתמש בשטחים למטרת ייעור ונופש, לרבות מתקנים הדרושים למטרת הייער ושמירה על הנוף והטבע ובכלל זה:
  - מחנות נוער;
  - דרכים, שבילים, מגרשי חניה;
  - חניוני נופש פעיל, מתקני ספורט שונים;
  - מרכזי מבקרים;
  - שילוט, סימון, גידור וכיוצב'
  - מתקני רעייה
- תחנת מידע, שירותים ציבוריים ומזנון
- קק"ל לא תרשה להתגורר ביער
- שירותי הנופש – פתוחים לציבור ולא ייגבה תשלום בעדם.

קק"ל ויערות – חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

- החלטת מועצת מקרקעי ישראל (המשך)
- **שימושים מסחריים –**
- קק"ל רשאית להקים מיזמים מסחריים – תיירותיים מהסוג שמפורט בהחלטה (שירותים תיירותיים משלימים, אטרקציות, אכסון)
- 1. העולים בקנה אחד עם אופי וחויית הביקור ביער;
- 2. בכפוף לתכנית;
- 3. באמצעות מכרז פומבי של רמ"י וקק"ל.

קק"ל ויערות –

חקיקה, החלטות, הסכמים וכיוצב'

- הוראות אגף רמ"י

- הוראת אגף חקלאי 107 – הסדרת רעייה, הסדרת מיזמים כשיש שינוי ייעוד, "פיצויי השבה".

- נוהל B37.18 - מרעה עונתי בשטחי ייעור ויערות, שמורות טבע וגנים לאומיים

הסכמים

- הסכם המסגרת – 2006 –
- סע' 6 – בתקופת המעבר – יחולו הוראות החלטת המועצה.
- עקרונות 2009 –
- ניהול מקרקעי קק"ל ע"י רמ"י;
- מועצה – 7 ו-5 ; משקיפים; חליפין; תיקון האמנה.
- "סנקציות", הודעה על סיום האמנה...
- הסכם 2015 –
- חובות עבר – מינוי מומחה; מימון פעילות לאומית ומיזמים סביבתיים, "ועדת הארבעה"; חילופי קרקעות (אימוץ עקרונות 2009), הגדלת הנציגים במועצה ל-6.
- סע' 9 – הארכת תוקף האמנה, אם לא מוארך – רמ"י ממשיכה באופן זמני לנהל.